Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 8. maja 2014*

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe — Listina Evropske unije o temeljnih pravicah — Načeli enakosti in prepovedi diskriminacije — Izvajanje prava Unije — Področje uporabe prava Unije — Neobstoj — Nepristojnost Sodišča“

V zadevi C-483/12,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Grondwettelijk Hof (Belgija) z odločbo z dne 18. oktobra 2012, ki je prispela na Sodišče 29. oktobra 2012, v postopku

**Pelckmans Turnhout NV**

proti

**Walter Van Gastel Balen NV**,

**Walter Van Gastel NV**,

**Walter Van Gastel Lifestyle NV**,

**Walter Van Gastel Schoten NV**,

ob udeležbi

**Ministerraad**,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano (poročevalec), predsednik senata, A. Borg Barthet, sodnik, M. Berger, sodnica, S. Rodin in F. Biltgen, sodnika,

generalni pravobranilec: N. Jääskinen,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Pelckmans Turnhout NV G. Philipsen, odvetnik,

* Jezik postopka: nizozemščina.

— za Walter Van Gastel Balen NV, Walter Van Gastel NV, Walter Van Gastel Lifestyle NV in Walter Van Gastel Schoten NV P. Wytinck, P. Verstraeten in D. Dobson, odvetniki,

— za belgijsko vlado T. Materne in J.-C. Halleux, agenta, skupaj z J.-F. De Bockom in V. De Schepper, odvetnikoma,

— za nemško vlado T. Henze in J. Möller, agenta,

— za Evropsko komisijo W. Roels in E. White, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

## Sodbo

1 Vprašanje za predhodno odločanje se nanaša na razlago člena 6(3) PEU ter členov 20 in 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) v povezavi s členoma 15 in 16 Listine ter s členi od 34 PDEU do 36 PDEU, 56 PDEU in 57 PDEU.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Pelckmans Turnhout NV (v nadaljevanju: Pelckmans) in družbami Walter Van Gastel Balen NV, Walter Van Gastel NV, Walter Van Gastel Lifestyle NV in Walter Van Gastel Schoten NV, pri čemer vse te družbe delujejo na področju vrtnarstva.

### Belgijski pravni okvir

3 Člen 8 zakona z dne 10. novembra 2006 o obratovalnem času na področju trgovine, obrti in storitev (*Belgisch Staatsblad*, 19. december 2006, str. 72879, v nadaljevanju: ZOČ) določa:

„Dostop potrošnikov do poslovnih enot, neposredna prodaja blaga in storitev potrošnikom in dostava na dom so prepovedani v neprekinjenem obdobju štiriindvajsetih ur, ki se začne v nedeljo ob 5.00 ali 13.00 in se konča naslednji dan ob istem času.“

4 Člen 9 ZOČ določa:

„Trgovec ali ponudnik storitev lahko izbere drug dan od navedenega v členu 8 za tedenski počitek, ki se začne na izbrani dan ob 5.00 ali 13.00 in se konča naslednji dan ob istem času.“

5 Člen 13 ZOČ določa:

„Trgovec ali ponudnik storitev, ki izbere drug dan od navedenega v členu 8 za tedenski počitek, jasno in na mestu, ki je vidno od zunaj, objavi dan počitka in uro začetka.“

6 Člen 14 ZOČ določa:

„Trgovci in ponudniki storitev, ki za dan tedenskega počitka niso izbrali drugega dne kot nedelje, lahko odstopijo od obveznosti iz člena 8 zaradi zagotavljanja nedeljskega dežurstva v svojem poklicu.“

7 Člen 16 ZOČ določa:

„1. Prepovedi iz členov 6 in 8 ne veljajo za:

(a) prodajo na domu potrošnika, ki ni kupec, če pride do prodaje v bivalnem delu stanovanja, ki je namenjeno izključno zasebnim namenom;

(b) prodajo na domu na povabilo potrošnika, v zvezi s katero je potrošnik izrecno vnaprej prosil za obisk prodajalca zaradi pogajanj o prodaji blaga ali storitve;

(c) prodajo blaga in opravljanje storitev v poslovnih enotah javnih prevoznih podjetij in na železniških postajah, ki jih neposredno ali posredno upravlja NMBS-Holding ali njegove hčerinske družbe, ter v kompleksu zgradb, kjer te železniške postaje so;

(d) prodajo blaga in opravljanje storitev na letališčih in v pristaniščih za mednarodni potniški promet;

(e) opravljanje storitev v primerih absolutne nujnosti;

(f) prodajo izbora splošnih prehrambnih in gospodinjskih izdelkov na bencinskih črpalkah ali poslovnih enotah na območju avtocest, razen destiliranih alkoholnih pijač ali pijač na podlagi kvasa, ki imajo več kot 6 % alkohola, če neto prodajna površina ne presega 250 $m^2$.

Soglasje potrošnika k ponudbi za obisk na pobudo prodajalca ni povabilo v smislu točke (b).

2. Te prepovedi prav tako ne veljajo za poslovne enote, katerih glavna dejavnost je prodaja teh vrst blaga:

(a) časopisi, revije, tobačni izdelki in kadilski pripomočki, telefonske kartice in izdelki nacionalne loterije;

(b) nosilci avdiovizualnih del in videoigrice ter njihovo izposojanje,

(c) gorivo in olje za motorna vozila,

(d) sladoled v posamičnih porcijah,

(e) prehrambni izdelki, ki so pripravljeni v poslovnih enotah, vendar se tam ne zaužijejo.

Za glavno dejavnost gre, kadar prodaja blaga, ki predstavlja glavno dejavnost, znaša vsaj 50 % letnega prometa. […]“

8 Člen 17(1) ZOČ določa:

„Prepovedi iz členov 6(a) in (b) ter 8 ne veljajo za kopališka letovišča in občine ali dele občin, ki so priznani kot turistični centri.“

## Dejansko stanje v sporu o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

9 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da imajo tožene stranke iz postopka v glavni stvari svoje vrtnarske centre odprte za javnost sedem dni v tednu. Družba Pelckmans je menila, da je to ravnanje v nasprotju s členom 8 in naslednjimi ZOČ, zato je Rechtbank van Koophandel te Antwerpen (gospodarsko sodišče v Antwerpnu) predlagala, naj odredi, da se to ravnanje opusti, in toženim strankam odredi, naj spoštujejo pravilo enega dneva počitka na teden.

10 Tožene stranke iz postopka v glavni stvari so nasprotovale tožbi družbe Pelckmans s trditvijo, da so navajane določbe ZOČ v nasprotju s pravom Unije, zlasti z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL L 149, str. 22), ter s členoma 10 in 11 ustave.

11 Pred vsebinsko odločitvijo o zadevi je Rechtbank van Koophandel te Antwerpen s sklepom z dne 27. oktobra 2011 Sodišču predložilo dve vprašanji za predhodno odločanje, ki sta se nanašali na razlago Direktive o nepoštenih poslovnih praksah oziroma na razlago členov 34 PDEU, 35 PDEU, 49 PDEU in 56 PDEU, in postavilo predhodno vprašanje Grondwettelijk Hof.

12 Sodišče je s sklepom z dne 4. oktobra 2012 v zadevi Pelckmans Turnhout (C-559/11, EU:C:2012:615) na prvo vprašanje za predhodno odločanje in na prvi del drugega vprašanja za predhodno odločanje odgovorilo, da je treba „Direktivo [o nepoštenih poslovnih praksah] […] razlagati tako, da se ne uporablja v primeru nacionalne zakonodaje, kot je ta v postopku v glavni stvari, ki ne sledi ciljem varstva potrošnikov“. Sodišče je drugi del drugega vprašanja za predhodno odločanje štelo za očitno nedopusten, ker Rechtbank van Koophandel te Antwerpen ni zadostno obrazložilo, zakaj je menilo, da je zaprošena razlaga določb Pogodbe DEU potrebna za rešitev spora o glavni stvari, in ni nikakor pojasnilo, kako so te določbe povezane z nacionalno zakonodajo, ki se je uporabljala za navedeni spor.

13 Grondwettelijk Hof, ki mu je bilo predloženo predhodno vprašanje glede ustavnosti, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba načelo enakosti, zagotovljeno s členom 6(3) [PEU] ter členoma 20 in 21 Listine […], v povezavi s členoma 15 in 16 [L]istine ter členi [od 34 PDEU do 36 PDEU, 56 PDEU in 57 PDEU] razlagati tako, da nasprotuje ureditvi, kot je ta iz členov 8, 9, 16 in 17 [ZOČ], v delu, v katerem v njih določena obveznost določitve dneva tedenskega počitka:

— ne velja za trgovce, ki poslujejo na železniških postajah ali v poslovnih enotah javnih prevoznih podjetij, za prodajo na letališčih in v pristaniščih za mednarodni potniški promet ter za prodajo na bencinskih črpalkah ali poslovnih enotah na območju avtocest, velja pa za trgovce, ki poslujejo na drugih krajih,

— ne velja za trgovce, ki prodajajo proizvode, kot so časopisi, revije, tobačni izdelki in kadilski pripomočki, telefonske kartice in izdelki nacionalne loterije, nosilci avdiovizualnih del in videoigrice ter sladoled, velja pa za trgovce, ki ponujajo druge proizvode,

— velja le za prodajo na drobno, to je za podjetja, ki so usmerjena v prodajo potrošniku, ne velja pa za druge trgovce,

— vsaj za trgovce, ki opravljajo dejavnost na fizičnem prodajnem mestu z neposrednim stikom s potrošnikom, pomeni bistveno večjo omejitev kot za trgovce, ki dejavnost opravljajo prek spletne trgovine ali morebiti v drugih oblikah prodaje na daljavo?“

## Pristojnost Sodišča

14 Predložitveno sodišče s postavljenim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba načeli enakosti in prepovedi diskriminacije, ki sta zagotovljeni s členoma 20 in 21 Listine v povezavi z njenima členoma 15 in 16 ter členi od 34 PDEU do 36 PDEU, 56 PDEU in 57 PDEU, razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kot je ZOČ, ki z nekaj izjemami trgovcem prepoveduje, da imajo trgovine odprte sedem dni v tednu in jim nalaga en dan tedenskega počitka.

15 Nemška vlada in Evropska komisija trdita, da Sodišče ni pristojno za odgovor na to vprašanje, ker predložitvena odločba ne vsebuje nobenega elementa, na podlagi katerega bi bilo mogoče sklepati, da se predmet spora o glavni stvari navezuje na pravo Unije.

16 Glede tega je treba opozoriti, da mora v skladu s členom 94(c) Poslovnika Sodišča predlog za sprejetje predhodne odločbe vsebovati razloge, ki so predložitvenemu sodišču vzbudili dvom glede razlage ali veljavnosti nekaterih določb prava Unije, in pojasnitev zveze, ki po mnenju predložitvenega sodišča obstaja med temi določbami in nacionalno zakonodajo, ki jo je treba uporabiti v sporu o glavni stvari. Ti razlogi in povzetek upoštevnih dejstev, ki se zahteva s členom 94(a) tega poslovnika, morajo Sodišču omogočati, da poleg dopustnosti predloga za sprejetje predhodne odločbe preveri tudi svojo pristojnost za odgovor na postavljeno vprašanje.

17 Opozoriti je treba tudi, da je področje uporabe Listine glede ukrepanja držav članic opredeljeno v njenem členu 51(1), v skladu s katerim se določbe Listine uporabljajo za države članice, samo ko izvajajo pravo Unije (sodba Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, točka 17).

18 Ta določba tako potrjuje ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero se temeljne pravice, ki jih zagotavlja pravni red Unije, uporabljajo v vseh položajih, ki jih ureja pravo Unije, ne pa v drugih položajih (glej sodbo Åkerberg Fransson, EU:C:2013:105, točka 19 in navedena sodna praksa).

19 Ta opredelitev področja uporabe temeljnih pravic Unije je podkrepljena s pojasnili glede člena 51 Listine, ki jih je v skladu s členom 6(1), tretji pododstavek, PEU in členom 52(7) Listine treba upoštevati pri njeni razlagi. V skladu z navedenimi pojasnili je „zahteva po spoštovanju temeljnih pravic, opredeljenih v okviru Unije, za države članice zavezujoča le tedaj, ko ukrepajo znotraj področja uporabe prava Unije“ (sodba Åkerberg Fransson, EU:C:2013:105, točka 20).

20 Zato, kadar pravni položaj ne spada na področje uporabe prava Unije, Sodišče ni pristojno za njegovo obravnavo, morebiti uveljavljane določbe Listine pa same po sebi ne morejo utemeljevati te pristojnosti (glej v tem smislu sklep Currà in drugi, C-466/11, EU:C:2012:465, točka 26, in sodbo Åkerberg Fransson, EU:C:2013:105, točka 22).

21 Ti preudarki ustrezajo razlogom za člen 6(1) PEU, v skladu s katerim se z določbami Listine na nikakršen način ne širijo pristojnosti Unije, opredeljene v Pogodbah. Ravno tako Listina v skladu s svojim členom 51(2) ne razširja področja uporabe prava Unije preko pristojnosti Unije niti ne ustvarja nikakršnih novih pristojnosti ali nalog Unije in ne spreminja pristojnosti in nalog, opredeljenih v Pogodbah (glej sodbe McB., C-400/10 PPU, EU:C:2010:582, točka 51; Dereci in drugi, C-256/11, EU:C:2011:734, točka 71, in Åkerberg Fransson, EU:C:2013:105, točka 23).

22 Predložitvena odločba pa ne vsebuje nobenega konkretnega elementa, na podlagi katerega bi bilo mogoče sklepati, da pravni položaj spora o glavni stvari spada na področje uporabe prava Unije.

23 V tej odločbi namreč enako kot v pisnih stališčih, ki so bila predložena Sodišču, ni nikjer dokazano, da navedeni spor vsebuje elemente, ki bi bili povezani s kakršnim koli položajem, na katerega se nanašajo določbe Pogodbe, ki jih navaja predložitveno sodišče.

24 Glede uporabe členov od 34 PDEU do 36 PDEU na področju prostega pretoka blaga, ki ju omenja navedeno sodišče, je treba vsekakor opozoriti, da je Sodišče že večkrat razsodilo, da se te določbe ne uporabljajo za nacionalno zakonodajo v zvezi s časom zapiranja trgovin, ki velja za vse zadevne gospodarske subjekte, ki opravljajo dejavnosti na nacionalnem ozemlju, ter enako – tako s pravnega kot dejanskega vidika – vpliva na trženje nacionalnih proizvodov in proizvodov iz drugih držav članic (glej zlasti sodbi Punto Casa in PPV, C-69/93 in C-258/93, EU:C:1994:226, točka 15, in Semeraro Casa Uno in drugi, od C-418/93 do C-421/93, od C-460/93 do C-462/93, C-464/93, od C-9/94 do C-11/94, C-14/94, C-15/94, C-23/94, C-24/94 in C-332/94, EU:C:1996:242, točka 28).

25 Prav tako glede členov 56 PDEU in 57 PDEU na področju svobode opravljanja storitev, ki ju tudi navaja predložitveno sodišče, zadošča ugotovitev, da zadevna zakonodaja velja za vse subjekte, ki opravljajo dejavnosti na nacionalnem ozemlju, da poleg tega njen namen ni urejati pogoje glede opravljanja storitev zadevnih podjetij in, nazadnje, da so njeni morebitni omejevalni učinki za svobodo opravljanja storitev preveč naključni in preveč posredni, da bi se za v njej določeno obveznost lahko štelo, da lahko omeji to svobodo (glej po analogiji sodbo Semeraro Casa Uno in drugi, EU:C:1996:242, točka 32).

26 Iz vseh teh preudarkov izhaja, da pristojnost Sodišča za razlago določb Listine, ki jih navaja predložitveno sodišče, ni dokazana.

27 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da Sodišče ni pristojno za odgovor na vprašanje, ki ga je predložilo Grondwettelijk Hof.

## Stroški

28 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

**Sodišče Evropske unije ni pristojno za odgovor na vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je predložilo Grondwettelijk Hof (Belgija).**

Podpisi